

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tr. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARITIU ȘI SPINȚIT DE LUPTA PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tr. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societăți lei 600
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 40 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

24 Mai 1942

Anul 105

FLORENCE NIGHTINGALE

de V. Branisce

In luna aceasta am lăsat să treacă nebăgată în seamă comemorarea unei femei, care cu mâna ei caldă și ocrotitoare a alinat atâta suferință, care cu spiritul ei practic și cu inima plină de iubirea de aproapele a pus piatra de temelie unei instituții de o covârșitoare importanță.

Este vorba de Florence Nightingale. Născută la 12 Mai 1823 la Florența, în Italia, această femeie plină de inițiativă organizează cea dintâi ajutorare de răniți cu infirmiere pregătite în acest scop.

Era pe vremea războiului din Crimeea. La 4 Mai 1855, Florence Nightingale debarcă la Balaklava în Crimeea cu 50 de infirmiere și înființează astfel cel dintâi spital de răniți.

Această realizare nu rămâne fără răsunet.

Câțiva ani mai târziu se semnează la Geneva o învoială, prin care un număr de state se leagă să dea o îngrijire omenească răniților și bolnavilor în războiu.

Iar pentru noi constituie un titlu de mândrie că printre aceste prime state figura și România.

Astfel ia ființă „Crucea Roșie”. Cum a evoluat această societate, cât bine a făcut ea răniților, câte vieți a salvat de mizerie, nenorocire sau moarte o știu numai aceia, care au căutat să urmărească multiplele realizări ale acestei societăți.

Pornită și susținută numai din obolul și inițiativa particulară, Crucea Roșie a ajuns să se impună ca o instituție de netăgăduită însemnătate, atât în timp de pace cât și în timp de războiu.

De aceea, astăzi când admirabil înzestrările spitale aduc o mare alinare bravilor noștri soldați, doborâți în această înțeleasă bătălie, când infirmiere voluntare își fac datoria la căpătâiul celor suferinzi, se cuvine să evocăm pe Florence Nightingale.

Se cuvine să-i închinăm un cald omagiu de recunoștință pentru exemplul ei nobil, sămânță rodnică, aruncată cu dărnicie într'un pământ mănăs.

Dragostea ei de umanitate a biruit timpul, și realizările ei dăinuiesc dincolo de fînța-i pieritoare. Pe malurile însorite ale Crimeei, acolo unde atâția bravi legați de patul suferinței așteaptă vindecarea, mâni duiioase pansează răni și împart mângâieri. În fața lor trăiește Florence Nightingale.

Duhul Adevărului

de I. Bozdog

Abia se liniștiră ucenicii după groaznicele chinuri prin care au văzut trecând pe Domnul și purtau încă în inimi remușcările pentru îndoiala și necredința lor din zilele patimilor ca și pentru cele din ziua învierii, când soarta îi pune în fața noilor încercări

Domnul cerului și al pământului, Adevărul, Calea și Vieța îi lasă în valurile lumii înconjurătoare să se sbată și să le biruiască singuri. Dar ei simt că nu mai sunt singuri.

De aceea în ziua mărită a Înălțării Sale la cer nicio umbră de îndoială nu se strecoară în piepturile lor când îl văd înălțându-se spre tăriile albastre. De astădată nu mai tremură căci s'a desăvârșit în ei voința și puterea de sacrificiu. Nu sunt nici măcar ușor mahnîți „ci închinându-se Lui s'au înfors la Ierusalim cu bucurie mare”.

Totuși, — văzându-se din nou singuri — o nouă undă de îndoială se furiează în inimi, și atunci, după câteva zile, Domnul trimite peste ei pe Mângâitorul promis de atâteaori, care va rămâne cu ei până la capătul veacurilor și-i va învăța tot adevărul.

Acest duh al adevărului este temelia noii credințe pentru care de-acum vor muri sute de mii cu zâmbetul pe buze și cu fața transfigurată de bucuria de a fi pururea în căile și voința Domnului.

Ei care propovăduiesc și luptă pentru iubire, adevăr și dreptate, sunt flămânziți și scoși din adăposturile lor, sunt trași în țepi, sau le sunt unse trupurile cu rășină și sunt așezate să arză ca făclii la ospețele și orgiile ce se săvârșesc pentru stărpirea lor, iar ei preamăresc pe cel ce le dă prilejul suferinții.

Cerșesc dreptatea și în locul acesteia li se deschide temnița, pentru propovăduirea adevărului în fața noroadelor li se smulge limba din gură, întind mâna fratelui nenorocit și drept răsplăta sunt despoiați de haine și semnele creștinătății lor, li se dărâmă casele de închinăciune, ridicate din lipsuri și grele sacrificii, iar ei preamăresc pe Domnul care cântărește chinurile lor și le va întoarce în bucurie. Se retrag în mijlocul codrului și-și ridică altare în ascunzișurile catacombelor, dar se roagă, sufer și crede.

Ce schimbare minunată produce în inima omenească acest duh al adevărului și al dreptății.

De aceea și neamul nostru, ori câte umiliri și nedreptăți l-au ajuns în trecutul său, pătruns de duhul adevărului pentru care trăiește și moare.

Formularea ei simplă și lapidară este înscrisă în stema țării, pe frontispiciul bisericilor și în fundul inimilor.

Nu mai are îndoieli, ca și Apostolii după ce au văzut biruită puterea morții, căci este convins de puterea adevărului din înțelepciunea bătrânească: Dumnezeu ajută Dreptății.

Frate Române,

Subscrie la

**Imprumutul
Reîntregirii
României**

File rupte
**O pagină măreață
din istoria războiului
nostru pentru întregire**

Emoționanta scrisoare a voluntarului ardelean Augustin Roșianu. Rânduri pentru camarazii lui de astăzi

Războiul nostru pentru recucerirea hotarelor dela Răsărit, cutropite acum doi ani de hoardele roșii, a răscolit multe amintiri în sufletele noastre și a reactualizat pagini mărețe din istoria războiului trecut pentru întregire.

Dintre aceste amintiri și documente atât de emoționante, scrisoarea unui brav voluntar ardelean, Augustin Roșianu, îmi pare deosebit de actuală și ea merită să fie publicată.

Tânărul ardelean Augustin Roșianu cerea să fie primit ca voluntar în armata română, pe care o visa mereu înaintând departe, până la hotarele fi-rești ale României.

Scrisoarea lui Augustin Roșianu, care se găsea prizonier în Rusia, în 1917, este un document de mare preț, prin felul cum este scrisă, dar mai ales însuflețită fiind de o dragoste de țară care vorbește dela sine.

Prin glasul inspirat al lui Augustin Roșianu vorbeau atunci mii de prizonieri și voluntari români, care se grăbeau să-și ofere vieța și vitejia pentru biruința națională.

O redăm întocmai, fără nicio îndreptare gramaticală, care i-ar răpi întregul farmec dacă am schimba un singur cuvânt.

Pongoma-Rusia, Iunie 1917

Domnule Ministru de Război Rumân
Vintilă Brătianu

România

„Eu, Augustin Roșianu, din comuna Joajul de Sus, poșta Teiuș, fost-am

Continuare în pagina 3-a

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVANIEI”

Județul Neamț

de A. P. Bănuț

— Urmare —

Neamțul e un foarte românesc județ de munte. Solul său măreț, ca și bogatul său subsol, sunt icoana miniaturală a întregii Moldove de Nord.

Păduri imense de brad și fag îl acoper încă în toată întinderea sa, care pe de-o parte cuprinde o bună bucată din lanțul Carpaților Dacici cu piscurile lor Pietrosul, Grințieșul și magnificul vârf solitar: Ceahlăul; pe de altă parte, îl încing Munții Bicazului și Tarcăului. Iar râulețele și pâraiele lui se strâng, toate, în cele trei văi ale marilor ape: Bistrița, Moldova și Trotușul.

Dintre ele, Bistrița e însă apa cea mai mare, mai vijelioasă, mai romantică, mai de folos. După Dunăre, singurul râu românesc cu... Cataracte, — acestea, de-o unică frumusețe în toată România: Toancele. Ne-o spune în „Geografia” sa, distinsul profesor Simeon Mehedinți: „Repezișuri și Chei caracteristice apelor tinere au multe râuri din România, dar cataracte, afară de Dunăre, nu mai are nicio apă mare decât Bistrița”.

Dar nu numai natura e, în aceste părți, mai mult decât interesantă sau frumoasă... e splendidă!

Tot pe-atât de fin, isteț, chipeș și vrednic de cunoscut, e în acest județ: poporul. Admirabil popor! Voinic, mândru, dărz, împrăștiat până'n adâncurile acestui loc păduros: adevărată vatră străbună de așezări omenești, unele de mult dispărute de pe suprafața pământului moldovenesc, altele mutate din vechiul loc sau cu numele acum schimbate, multe din ele amestecate din vechime cu ardeleni de Nord sau de Sud.

Regretatul învățat Vasile Pârvan a găsit în județul Neamțului urme de vieță omenească cu trei mii de ani înainte de Hristos, iar o seamă de istorici români afirmă, că mult înainte de Era Romană, trăiau pe acest sol un neam de oameni de viță geto-dacă; Costobocii. Viața străveche a județului ne-o mai arată și seria de movile: Movila Urișului, Movila lui Creș, Dealul Comorii și toate „Cetățuile” presărate pe cuprinsul lui împădurit.

Se pare că înșiși Români locuiesc aceste romantice regiuni, din timpuri

INSTANTANE

Răzbunarea bestiei

Am scris deunăzi că pentru postul de călău din Praga s'au primit acum vreo câțiva ani peste 60 de oferte. Un ziar american se miră de faptul că la un mare cerc de-acolo din lumea nouă se căutau de câteva săptămâni doi îmblânzitori de fiare și slujba asta n'o răvnește nimeni. Cazul e recent. Precum se vede nu-și mai riscă omul propria viață, mai bine pe-a altuia.

In legătură cu aceasta mi-a venit în minte un pariu făcut de doi englezi. Se știe că îmblânzitorii, în nouăzeci și nouă de cazuri sfârșesc prin a fi sfâșițați de fiarele dresate de ei. Englezii de care vorbesc au pariat tocmai pe tema aceasta. Unul dintre ei adică susținea contrarul. Era vorba de-un îmblânzitor vestit care lucra cu lei de parcă ar fi fost aceștia niște mieluși. Unul dintre Englezi susținea cu încăpățănare că nu va avea nici acesta o soartă mai bună. Ani de-arândul acești doi oameni au călătorit cu ciroul din oraș în oraș luând parte la fiecare reprezentare. În rândul prim aveau locurile lor abonate. La urmă totuși acela a câștigat care n'a dat bestiei crezământ. În programul cirului figura un punct, cel mai riscat dintre toate. Un leu puternic, apuca în gura lui enormă capul îmblânzitorului. S'a întâmplat probabil odată că un firicel de păr a gădilat pe fiară în cerul gurii. Aceasta a strâns fălcile-i grozave fără-mișcând capul nenorocitului îmblânzitor.

Tot așa, în cirul Barno din Chicago era angajată cândva o îmblânzitoare de lei, care pe lângă că era tânără și frumoasă exercita o putere extraordinară asupra fiarelor ei, cele mai cutezătoare jocuri și figuri erau îndeplinite de femeia aceasta în tovărășia leilor crescuiți și dresați de ea. În special atașat și supus stăpânei lui era un leu minunat. Îmblânzitoarea îl ațâța prin fel și fel de mijloace și de fiecare dată fiara venea blândă și se culca la picărele ei.

Se întâmplă însă că această femeie e cerută în căsătorie și trebuie să părăsească pe vechiul ei prieten plecând în lumea largă cu tovarășul cel nou. Înainte de a pleca la nunie, îmblânzitoarea în haină albă de mireasă intră în cușca leului favorit să-și ia rămas bun dela el. Mirele o aștepta afară lângă gratii. Presimțise poate leul că amica lui i-a devenit necredincioasă, căci de câteva zile stătea tot posomorât. Când intră îmblânzitoarea și se apropie de el cu gingășie, fiara s'a ridicat furioasă și-a sfâșiat-o în bucăți sub ochii logodnicului de afară.

Astfel și-a răzbunat leul dragostea lui înșelată.

Ecat. Pitiș

Citiți cel mai vechiu ziar

Gazeta Transilvaniei

foarte îndepărtate. Ne-o învederează numele dispărutelor așezări sătești ca și mormintele, scheletele umane, vasele, uneltele de piatră și de bronz găsite în pământ și depozitate, o parte, în Muzeul liceului de băieți „Petru Rareș” din Piatra, capitala județului.

Dar ne-o dovedesc și mai cert „Documentele lui Ștefan cel Mare”, publicate înainte de România Mare, de valorosul slavist, regretatul profesor și Decan al Facultății de Litere din București: Ion Bogdan (fratele lui Duica, dnei Iorga, al lui Alecsandru etcetera) — ale cărui laborioase și rodnice sfiorări, din timpul când culegea și copia neprefătute „documente” pentru istoria noastră, prin Odessa, Kiev sau Moscova, — reies din prea interesanta corespondență, relativă la acestea, ce-o publică tocmai acum în „Tribuna Literară” din Brașov, distinsul meu prieten și conjuțean, scriitorul Gh. Tulbure: o seamă de scrisori inedite, datând a.n 1908, dintre profesorul uni-

Spicuiiri

din dicționarul greșellor noastre de limbă

de Ax. Banclu

Continuare la XXVII*)

monstruoziță ca: „soldatul cu tălpile de carton ale bocancilor uzate”²⁰⁾ „procesul privitor pe V. I.”²¹⁾. Dacă privitor cărților de școală, trustul hârtiei propune „...”²²⁾ Să ne dăm cont că, dacă există o altă cale de informație... apoi există și o altă inteligență etc.²³⁾

Ne mărginim de astă-dată la aceste câteva specimene din puzderia de greșeli de tot felul. Asupra altora vom insista în articolele viitoare.

Prin introducerea unui mai sever control, și în privința limbii, a tot ce se publică în ziare, s'ar mai realiza un bine: Cei care simt că au ceva de spus în presă și vreau s'o spună, vor fi nevoiți să dea altă atenție forme de exprimare, să studieze mai temeinic limba cu pravilele ei, dacă țin ca „fătul” să nu le fie aruncat la coș sau supus la operație prea radicală din partea redacției.

În felul acesta s'ar ajunge mai ușor la ceea ce ar fi de dorit să ajungem cât mai curând: ca paginile ziarelor să fie rezervate numai celor cu sentimentul răspunderii pentru slova destinată celor cu sufletul dornic de a ști mai mult decât știu.

Altfel, fără frâna unei competențe în fiecare redacție, tribunele ziarelor vor ajunge școale ale destrăbălării, ale bunului plac, nu busole de orientare în cazuri de nedumerire, de îndoială asupra a ceea ce e corect sau incorect în materie de limbă.

Și lumea, asta ar dori-o.

XXVIII

Nici cea mai bogată, cea mai nuanțată limbă din câte s'au vorbit sau se vorbesc, n'a fost și nu e în stare să exprime toate subtilitățile, întreg psihicul unui neam. Limba n'a putut ținea nici odată pas cu bogăția minții, a cugetării, cu comorile adâncurilor și înălțimile spiritului. Sunt tonalități, dispoziții sufletești, sentimente pentru a căror exteriorizare omul, de-atâtea ori, recurge la gesturi, mimică, dans, cântec, muzică, nemulțumit de insuficiența mijloacelor pe care i le pune la îndemână limba pentru exprimarea aproximativă, cât de cât mulțumitoare a lor.

N'a fost gânditor mare, n'a fost poet de seamă care să nu se fi plâns de acest neajuns, de imperfecțiunea instrumentului chemat să-i tâlmăcească cugetarea, emotivitatea.

Dar când inima-ți frământă
Doruri vii și patimi multe
Și-a lor glasuri a ta minte
Stă pe toate să le-asculte

²⁰⁾ Lupta 1 VII 1927 pg. 1, c. 5 ²¹⁾ Viața 20 XII 1941 pg. 5, c. 5. ²²⁾ Cr. 23 V 1935 pg. 4, c. 4. ²³⁾ Cv. 22 VII 1928 pg. 2, foil. c. 2.

*) Partea aceasta completează „Spicuiirile” din numărul nostru 38.

Și când toate „cer vesmintele vorbirii”.

Ah! atuncia și se pare
Că pe cap își cade cerul.
Unde vei găsi cuvântul
Ce exprimă adevărul?

(Eminescu)

Mai adaugă la această strămtorare și progresul continuu, material și spiritual, al unui popor și, implicit, noțiunile, ideile, nuanțele de idei, necunoscute pânăci limbii sale, ca să înțelegi neapărata trebuință a sporirii vechiului capital lexical, fie prin crearea din fondul moștenit a nouă cuvinte, nouă expresii, fie prin împrumuturi din aite limbi a termenilor care să exprime această evoluție cu achizițiile ei, — termeni, expresii care lipsiau limbii sale.

E suficient să te gândești numai la noțiunile pentru care limba nu are simboluri (cuvinte) deosebite, fiind nevoită să le exprime prin aceeași vorbă omonimele¹⁾ sau la substantive epicene²⁾, ca, fără să te mai gândești la atâtea alte lipsuri, să-ți dai seama de sărăcia limbii, — sărăcie care, pentru precizarea noțiunii, te silește la circumscrieri, la adăugiri care, toate, merg în paguba conciziei stilului.

Împrumuturile și le impune deci nevoia. Împrumuturi, fiindcă, de multe ori, n'ai încotro.

În limba unui popor se oglindește gradul lui de cultură și de civilizație. O spusese încă la 1779 Bănățeanul Paul Iorgovici în ale sale „Observații de limba română” că limba trebuie curățată, înfrumusețată, îmbogățită, pentru că „limba și nația cu acelaș pas pășesc”.

Ai introdus telegraful, telefonul, automobilul, aparatul de radio, ai înzestrat armata cu avioane, submarine, arme automate, care blindate etc., e firesc lucru ca odată cu ele să iai și terminologia care-ți lipsia, dacă nu cumva ai ambiția de a fi-o crea din materialul propriu limbistic, cum o fac unii, crezându-se, în felul acesta, ei inventatorii acestora, câtă vreme nu sunt decât docili ucenici ai altora.

Dacă poți greși introducând în

¹⁾ D. e. cer (cerul cu stelele, cerul gurii, cerul arbore, verbul cer), corn (cornul bouului, cornul de făină, cornul arbore, cornul de suflat etc.) vie (subst., adj., verb), care (verb, subst., pron) capră (femeișca țapului, arșic, scaunul vizitului la o trăsură, unealta pe care se taie lemnele cu fierăstrău, crăcan pe care se pune ciubărul cu rufe, coș de fum de-alungul podului casei țărănești, numele unei pante: capra nemțească. V. Dicț. Șăineanu), ordin (poruncă, ordin călugăresc; în zoologie, diviziunea ciaseilor: ordinul batracienilor; ordin de distincție pentru merite deosebite: ordinul „Coroana României”, „Steaua României” etc.) broască (poate avea 10 înțelesuri. Vezi Șăineanu; stuiet, furcă, coș, brâncă, somn, păr, porț, mare, nouă etc. etc. — tot atâtea cuvinte cu două sau mai multe înțelesuri.

²⁾ Substantivele cu o singură formă și pentru genul masculin și pentru cel feminin, cum sunt d. p.: greier, cuc, vultur, elefant, lânțar, fut-re, gaiță, furnică, cioară, turturea, șobolan, șoim, uliu, etc.

limbă vorbe străine pentru care limba ta are echivalente — deși, uneori, pentru varierea stilului, ai nevoie de expresii sinonime — nu mai greșești când te folosești de termeni pentru denumirea unor noțiuni care-ți lipsiau, fiindcă „nici o limbă nu are cuvinte îndestulătoare pentru a arăta percepțutul minții”, — cum spunea tot Iorgovici, care cunoștea multe limbi. Chestia e, ca omul de știință, nevoit să se folosească de cuvinte de împrumut pentru a putea exprima întocmai ideea de exprimat, să fie și om de bun simț, cu respectul limbii în care se exprimă.

În privința aceasta, nu e de prisos să reîmprospătăm pilda pe care a dat-o străinul A. H. Bassero celorlalți străini care scriu în românește.

După propria-i mărturisire în al său „Cursu elementariu de antropologia și de medicina popularia practică”, apărută la București în 1864, acest „doctor de medicină”, medic la seminarul central din Socola, primariu la spitalul central S. Spiridon, cavaler al legiunii de onoare, întrebunțează pentru întâiași dată cuvinte ca: *olfacțiune, odorant, iritant, contusiune, febră* etc.*)

„Sperez, spune autorul, că mi se vor ierta aceste cercări, care-mi erau poruncite de imposibilitatea în care mă aflam, de a întrebunța niște cuvinte care să traducă într'un chip exact aceea ce voiam a zice, cercări fără care, toate, atât în lecțiunile mele, cât și în cartea aceasta, n'ar fi decât confuziune și întunecare”.

„Aceasta nu am făcut-o decât după ce am consultat pe judecătorii competenți, și dupăce am căpătat a lor aprobare; căci nu mi se cuvine dar să fiu socotit de a introduce neologismii într-o limbă ce nu e a mea”.

Căți au avut, însă, bunul simț al doctorului Bassero; căți și-au cunoscut lungul nasului, nu numai dintre străinii care au ținut să ne „îmbogățească” limba, ci și dintre Români neași care și-au supt știința din uger străin?!

Ce prețios ar fi un dicționar al neologismelor și barbarismelor din limba noastră, care să indice numele celui care le-a întrebunțat mai întâi la noi! Ce revelație ar fi pentru cei de azi!

*) În introducerea se dau exemple „de insuficiența limbii române, în starea ei de atunci, de a exprima termeni și idei științifice”.

Erată. În art. XXVI, din nr-ul dela 10 Mai, (col. 1 alin. 3 și 3) rugăm să se îndrepteze cuv. mare în rare. Deci: „cu tot mai rare pălpări de viață”.

O orchestră de orbi

Un dirijor din Copenhaga și-a luat sarcina, încoronată de succes, de a crea o orchestră ai cărei membri să fie numai orbi. Luni de zile a fost pregătit un concert difuzat la radio danez, care a uimit prin performanța lui. Cu toată dificultatea extraordinară a unei interpretări comune numai după auz, orchestra de 20 persoane a putut înregistra un succes extraordinar cu interpretarea operelor de Bizet, Svendsen și Lumbye.

auzit vorbind, la ei acasă, nu sunt surprins de loc, că pe vremuri Mihai Eminescu fusese de părerea asta: „Cea mai dulce și mai bogată în sunete, este rostirea moldovenească. Ea nu poate fi însă reprodușă prin literele ce le avem”.

...„Așa am ajuns să ne formăm convingerea (Slavici și cu Eminescu) că cea mai bogată e limba vorbită de Români dela miază-noapte, începând din județul Sucevei peste Câmpulungul Moldovenesc și peste Năsăud până la Sălaj, unde se întrebunțează multe vorbe de origine română, care aiurea s'au pierdut”. (I. Slavici „An. Litiri”, pp. 40—41).

— Va urma —

Nu uitați!

Se mai poate subscrie la
Împrumutul Reîntregirii
până la sfârșitul lunii Mai

versitar Ion Bogdan, pe-atunci în Rusia (din însărcinarea guvernului român și în special al premierului-academician Dimitrie Sturdza) și Ion Bianu, profesor universitar și Bibliotecar al „Academiei” din București.

Pomenitele „Documente” ale lui Ștefan cel Mare, ne arată locul unde steteau și ne spun numele atâtor așezări românești, azi dispărute sau cu vatra satului strămutată, sau chiar cu numele lor schimbate.

Iar celebra „Hartă Geografică a Moldovei”, a marelui Dimitrie Cantemir, între altele, ne mai documentează perfect că pe-atunci țineau de județul Neamț și comunele ardeleni: Bicazul, Corbul și Buborul.

De-altfel se știe că în timpul lui D. Cantemir, județul era mult mai întins și drumurile, foarte bine întreținute, erau umblate atât de moldovenii ce păstrau vechile lor legături comerciale cu Bistrița ardeleană, cât și de ciobanii

transilvani, ce veniau încoace cu turmele lor din poalele Carpaților sibiieni și trecându-le prin Pasul Tulgheșului, umpleau cu ele toată Moldova, ba unii din acești oieri răzbiau până în Basarabia și Transnistria, alții se așezau însă prin Neamț, amestecându-se de-a binele cu Moldovenii. În timpul Mariei Terezei, de-o pildă, din pricina persecutiilor religioase, a recrutărilor forțate sau a dărilor insuportabile, sate întregi din Ardealul de Nord treceau munții, cu cățel cu purcel și se așezau de uric, în Moldova: Bârgăuanii, Brășăuții, Oștobanii, Brețcanii, Tuțulenii arată prin înșeși numele lor, că sunt sate întemiate și locuite de Ardeleni, care încet-încet, s'au moldovenizat, adaptându-se cu desăvârșire limbii, vieții și stărilor din Principatul Moldovei.

Portul, obiceiurile, păduritul, minunata lor limbă, darul lor de povestitori, toate-i arată a fi un neam de români vrednici de luareaminte, iar astăzi, după ce i-am văzut, cunoscut și

Scrisori către și dela Gh. Barițiu

de Candid C. Mușlea

Filea-de-Jos, 26 Iuliu c. v. 1861.

Dulce și Prea iubite Frate!

Scrisoarea Domniei Tale din 23 Iuliu o am primit, bucurându-mă de toate câte mi s'au împărtășit întrânsa, după cum și însuși D. Prota Vlăssă m'a surprins de neprecugetată bucurie pentru cele citite în No. 56 al Gazetei. Acel extract din scrisoarea unui Preot, un întâmpin (?) ca acela a fost pentru D. Sa spre care odinioară te exprimași așa: „Omnis bonis, laudis cupidus“.

Pe aicia adăunzile circula o astfel de faimă, ca cum Prota Augustin Pop ar fi năzuit a te cumpăra pe partea, din punga și în interesul Ungurilor cu 12.000 de galbeni. E drept sau nu e drept aceasta, nu știm; în toată întâmplarea însă: să știe Pop Augustin cu Ungurii lui cum că D. Ta nu ești Roman din timpurile Iugurthei. Aici îmi vin în minte cuvintele Psalmistului, unde zice: „Cursă au gătit pașilor mei, săpat-au înaintea mea groapa, și au căzut în mijlocul ei“. Domnul să te păzească de tot răul și să îndelunge din preajma D. Tale toată năzuința voitorilor de rău.

Când însă rog pentru aceasta pe mult înduratul D[umne]zeu, mă încumet totodată a te și sfătuți ca în acestea timpuri ai cei mai indevolita (indeavolitei) politica — precât numai se poate — viața să ți-o asigurezi, eu port frică mare, și pentru atarete (?) conjurațiune asupra vieții D. tale.

La timpuri de vizite, bine ar fi să ai oameni de încredere în jurul D. tale. Zisa Românilui este: cumcă, cu pază bună, se încunjură primejdia cea rea.

Trăsurile fiziogoniei în portretul D. tale nouă ni se par bine nimerite, ce e drept compactia (?) preste tot prea amplă. Noi însă carii am dorit din tot sufletul să avem în posesie portretul D. tale, suntem mulțămiiți și cu această nimeritură.

Fratele Octavin petrecând pe o săptămână și aici la noi cu a sa familie, în Dumineca trecută plecară împreună cu Tata către Molosig. Cu reîntoarcerea de acolo, cred cumcă ne vor face iarăși

vizită. O, ce grăbos (?) (grăbit?) a fost acest frate cu (căsătoria și cu &-ra (et caetera?) Quisque faber suae fortune. Să mai amănăm însă opiniunea și critica până la alte timpuri, cu atâta mai vartos, cu cât că dânsul se exprimă a fi indestulat și mulțămît. Așa să și dea D[umne]zeu.

Iosiv? Un simplicissim, nu nici cald, nici rece; și nu ca ajuns în papucii femeii sale, și a soacră-sa. El este o figură umilitoare a familiei Barițiene. Când trebuia să învețe, n'a învățat, apucând la Brașov, blăstă-măștește s'a purtat, în Cluj și până a nu se căsători pe cale nelegiuită a orbecat. prin urmare l-a ajuns poena peccati, l-a ajuns aceea ce ajunge pe „iubitorii de desfătări, mai mult decât de D[umne]zeu“.

Adăunzile auzii aieptându-se (?) între părinți cam așa ceva: că ar [fi] bine să atragă pe Iosiv acasă, însă sine nevasta; iar aceasta în urmarea unei vizite ce a făcut de curând Iosiv părinților. Eu acest sfat nu li-l pociu aproba, și nice că pot să aibă încă pricină de ajuns ca să il urmeze (?) („urmeza“). El este tipograf căsătorit în Cluj, ție-se de meserie, apoi cu muiera va mâna și mai bine, și mai rău, după cum amândurora le va sluji mintea.

Această disertațiune ce mi-a venit dela D[omn]ul nostru Prota dorii a ți-o împărtăși din cuvânt în cuvânt, și totdeodată a te și ruga ca într'un articol corăspunzător cu cele cuprinse întru acest manuscris, să binevoiești a ne da deslășire, cum și orientare.

După care cu toți ai mei cu fierbinte dulceață sărutându-vă, și osebît iustina noastră pe iubita sa verișoară Victoria, și pofțindu-vă întru toate ca D[umne]zeu cu al Său scutitor înger să vă păzească și să vă ferească de tot răul, de toată scârba, de toată supărarea și nenorocirea pentru totdeauna, sum și rămău

Al Domniei Tale

Cel mai credincios frate
(ss). Alessandru.

— Va urma.

File rupte

0 pagină măreață din istoria războiului nostru pentru întregire

Emoționanta scrisoare a voluntarului ardelean Augustin Roșianu. Rânduri pentru camarazii lui de astăzi

Continuare din pag. 1-a

soldat austriac la 50-lea Infanterie Regiment din Alba-Iulia, Transilvania.

Deci viu (să vă aduc) la cunoștință, că foarte multe întrebări eu am făcut din luna lui Ianuarie anul de față pila toți comandanții ce i-am văzut și i-am întâlnit pe aicea prin Rusia și am trimis cărți și la consiliul D-voastră din Petrograd și pila tipografiile românești de prin Basarabia. Rugatu-ne-am în tot felul, ca să ne dea sfatul și îndrumare cum să putem ajunge ca de bună voie soldați în armata română, și până astăzi nici un răspuns nu am primit dela nimenea. Și nu mă pot odihni în gândul meu și dorința mea cea mare față de neamul nostru și patria noastră românească. Cât știu eu adevărul, că în zilele de față ce se petrece în lume, este mare lipsă de brațe luptătoare, contra dușmanilor noștri, care caută să ne nimicească. Și acum m'am hotărît eu singur să mă adevăresc la înalta față a Excelenței sale Brătianu și înalta căpetenie de război român, cu câteva rugări:

1. Mă rog să faci înștiințare la înalta căpetenie a Rusiei să mă elibereze din prizonieri și să mă lase a veni în armata română.

2. Și dacă nu se poate împlini din ceva cauză dorința mea ca să vin în persoană ajutor D-Voastră, mă rog

să îmi trimiteți o adresă curată, că la ce adresă și unde primiți D-voastră împrumutul de război dela țărani români, că și eu de astăzi înainte voiesc cu din cât am putere după sudoarea mea de un an de zile prizonier și după munca mea din cei 70 de copeici la zi să mă și îmbrac din ei, adecă vestiminte de trebuință pentru mine, am adunat 75 ruble și din acestea de bună voia mea dau 50 ruble împrumut statului nostru românesc.

3. Și dacă nu voiți ca împrumut de război să primiți dela mine, vă rog dați-mi adresa dela crucea roșie românească, ca să-i trimit acolo fraților mei români, care ș-au vărsat sângele și s'au nenorocit pentru mine cel din Transilvania să mă elibereze. Mai departe vă rogu fie-vă aminte de mica mea epistolă care eu am scris-o cu cel mai curat scop și gând, căci cum aș putea eu să vă ajut în ziua de astăzi la neconținuta muncă a Domniilor voastre care o aveți de față și și eu în alt chip și privință afară de ce am scris nu știu și nu vă pot ajuta fără numai așa.

4. Și vă scriu drept să știți, că scopul meu și la sute de mii de frați români prizonieri din Rusia este. Căci dacă nu vom putea ajunge noi cu ori și ce scop de ajutor la D-voastră, noi când se va pune pace în toată lumea, noi vom veni în acel teritoriu de păământ unde va stăpâni România. Dar

CRONICA LITERARA

de Aurel Marin

CONST. VIRGIL GHEORGHIU: *Ceasul de rugăciune*. Poeme. Cu un portret al autorului de R. Rybiczka. Ed. „Națională, Gh. Mecu“. București.

Poet și luptător pe front, autor al reportajelor *Ard malurile Nistrului* și *Am luptat în Crimeia*, d-l Const. Virgil Gheorghiu, în puștină răgaz ce i s'a acordat de aspra vreme de față, a scris șase rugăciuni, tipărite în excelente condițiuni grafice, la București.

Poezie de sficiuni, moliciuni și rugăciuni, dela *Viața de toate zilele a poetului*, prin *Calligrafie pe zăpadă*, până la aceste *Ceasuri de rugăciune*, materialul liric este restrâns, adesea simple notații impresioniste, dar de o ingenuitate cuceritoare.

Nicio notă gravă în ceasul de cumpănă pe care d-l Const. Virgil Gheorghiu vrea să-l apropie. Viziunea lumii e copilărească, paradisiacă, moartea e considerată ca un incident fără urmări; natura e invocată să acopere, fie și cu cele mai pure petale și armonie, totul, într'o împăcare desăvârșită.

Camarazii de arme ai viteazului poet nu mai sunt oameni; ei gândesc și se mișcă întocmai ca heruvimii și serafimii. Toate culorile cu care își alcătuește portretele, tablourile de natură, sunt moi, fragede, estompe.

Până și în cuvânt se strecoară această puștinătate de nuanță, această *noli me tangere* a propriilor elanuri.

D-l Const. Virgil Gheorghiu e un poet de atmosferă.

Grațioase însăilări pe marginea războiului, rugăciunile nu sunt și documente decât în măsura în care lasă să se vadă modul de impresionabilitate al autorului. Ele au tonul potolit, nefățarnic, cu modulații prelungi, al rugii. Vor delecta pe cititor, de bună seamă; ba îi vor face, poate, chiar o imagine a camarazilor răpuși de gloanțe și de glorie.

Toate versurile aci adunate — și nu vom uita că unele au apărut în reviste, înainte de deslășuirea războiului — sunt mărturisiri oneste ale unui neluptător, ale unuia care nu poate gândi ca un luptător.

În fața morții, oamenii devin de o puritate de sentimente cerească dar și cu o total schimbată înțelegere a lumii.

Să luăm o pildă, chiar dacă nu este cea mai concludentă:

Diseară vom porni la asalt (spre cazemate. Spre cazemate.

Acum fumăm, întinși (pe iarba deasă și pregătim), îngândurați, armele automate.

Doamne, fii bun și fă (ca în toiul luptei luna) să nu mai răsară.

(Ca să nu vedem ochii (camarazilor noștri care-au să moară!..)

unde va stăpâni dușmanul nostru, până ne stă capul în sus niciodată nu vom intra și mai ales eu unul nici decum în veci. Și dacă nu ne veți voi să ne permiteți pe pământul românesc, vom rămânea aicia și apoi mulți vor trece în America.

Trăiască România!

Augustin Roșianu

Prizonier din Transilvania
azi în Rusia

Am reproduș scrisoarea lui Augustin Roșianu mai ales pentru cei mobilizați pe frontul de Est, care luptă pentru același ideal național.

Nu știu pe unde își trăiește viața dar de pe acest front al reîntregirii, toți ostașii ardeleni îi trimitem salutul nostru, asigurându-l că ne vom face datoria până la capăt.

Sergent Ion I. Pogana

Doamne, fă ca în toiul luptei, (stelele toate să fie) acoperite cu nori.

(Ca să nu vedem sângele lor, (care va înroși pământul), ca niște bujori!..)

Fă, Doamne, apoi, (ca în timpul atacului, să vină) o ploaie cumplită)

(Dacă va ploua, nu vom simți) cum ne curg nădușelile (ori sângele) pe fruntea dogorită).

Sunt admirabile note lirice ale unui profan, pentru că realitatea e cu totul alta. Sentimentele de milă, de compasiune, nu au ce căuta pe front.

Există o lume a războiului care e vulgară, neverosimilă, alcătuită nu din tânguie și șoapte ci din mari temeri și nedeslușite spaime; această lume nu poate fi idealizată, fără ca dincolo de ea să nu rămâie decât artificiu. Și mai este o lume presupusă a războiului, căreia i se împrumută atributele ce se socotesc că ar trebui să le aibe.

D-l Const. Virgil Gheorghiu, cu toate emoționantele-i spovedanii în versuri și proză, face parte din această a doua categorie de interpreți. Să nu se creadă însă că aceasta însemnează o scădere. Scădere în ce privește veridicul situației, ea nu știrbește cu nimic clarității de expresie și mobilității de sentimente.

Vom lua două cazuri prea cunoscute.

Poezie adevărată de război — ca expresie și document — a făcut d-l Camil Petrescu, care a intuit în mod surprinzător sufletul luptătorului, în timpul luptelor.

Poezie de război, cum și-a închipuit că poate fi, a scris, o singură bucată ni se pare, d-l Lucian Blaga. E o bucată de antologie, 1917, în care sufletul poetului vibrează pentru florile dinaintea rețelilor de sarmă care au să fie secerate de gloanțe.

Interesante prin capacitatea de emoție și prin mijloacele de expresie, poate de prea mare simplitate uneori, versurile din *Ceasul de rugăciune* mărturisesc nu numai o sforțare laudabilă de a ne prezenta o lume nouă ci și un început de eliberare dintr'o versificație manierată.

Că autorul e doar un participant de departe, plin de iubire pentru faptele veridice, o dovedește și acest fragment de învăluitoare poezie:

Unii dintre voi vor fi răniți și au să rămână pierduți pe câmpuri, până la înnoptate.

Dar să nu fiți triști: Seara,

lumina stelelor se va vărsa ca untdelemnul peste rănile voastre sângerate.

Ceasurile vor trece multe și,

dacă nu va ajunge nimeni până la voi,

Să nu fiți îngrijați: Razele albe ale luferilor vă vor înfășa rănile,

ca niște bandaje moi.

D-l Const. Virgil Gheorghiu merită să fie urmărit, pentru câtă candoare știe să pună în poeziile-i miniatu-

Anatomia tifosului exantematic

Dr-ul E. Randorath dela Oficiul de cercetări anatomo-patologice al armatei a dat o anatomie a tifosului exantematic. Tifosul exantematic este anatomicește o boală contagioasă specifică, legată de sistemul vascular, care formează mici noduri. Fixarea universalității procesului bolii legat de sistemul vascular permite concluzia că imaginea clinică a tifosului exantematic se compune dintr'o serie de simptome. Pe baza analizei histologice trebuie menționată, dintre turburările funcționării corpului întâi turburarea circulației sângelui. Aceasta se exprimă ca tulburare periferică, care se complică prin turburările locale, ivite la locurile reacțiilor inflamate ale pereților vaselor, în spațiul unde se formează nodurile. La aceste turburări periferice și locale se adaugă tulburarea circulației sângelui cauzată de participarea bolnavă a mușchiiului inimii. Pe lângă turburările de funcționare a circulației joacă un rol în analizele anatomice fenomenele bolnave din partea sistemului nervos.

Citiți

„Gazeta Transilvaniei“

Ziua Domnului

„Și rugându-se ei, s'au umplut de Duh Sfânt“...

(Faptele Apostolilor IV, 31).

Suntem în pragul unui veac nou. Pământul e încins în flăcări și toată faima și mărirea omului arde și se năruie.

Care va fi soarta Bisericii? Va mai putea ea oare să înalte sufletele și să le hrănească cu pinul harului ceresc; va mai fi în stare să adune toate generațiile viitoare în jurul sfințelor altare? Nu se va prăbuși oare odată cu înțelepciunea veacului de acum, nu se va stinge focul sacru și praful nu va așterne vâlul uitării pe sfințele ceasloave?

Așa ne întrebăm astăzi, în ziua Pogoririi Duhului Sfânt și întemeierii Bisericii Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Răspunsul: Duhul Sfânt este tăria, puterea și mărirea sfintei biserici.

Nu e de ajuns numai puterea omului ca să înfrunte urgia veacului și să zidească o lume nouă, ci e nevoie de ajutorul neîntrerupt și tainic al lui Dumnezeu.

Sfinții apostoli și-au lăsat totul și au urmat Domnului; ei au sorbit cu nesățiu cuvintele Lui, L-au iubit și recunoscut ca pe Fiul lui Dumnezeu.

Cu toate acestea, în momentele de groază ale patimilor, și cel mai bătrân apostol se îngrozește, se leapădă și nu vrea să mai știe de blândul În-vățător.

În ziua Cincizecimii, peste aceiași timizi apostoli, ce ședea ascunși de frica Iudeilor, se toarnă energia de foc a Duhului Sfânt, care-i schimbă în eroi fără teamă ai lui Hristos.

Duhul Sfânt pogorît peste sfinții apostoli le-a dat putere să lupte împotriva lumii și să se unească în numele lui Hristos, Domnul nostru. „Dumnezeu nu ne-a dat duhul temerii, ne îndeamnă apostolul Pavel, ci al puterii și al iubirii“.

Acesta este duhul creștin de care sfinții apostoli au fost însuflețiți și tot aceasta a fost atitudinea sfintei biserici în veacurile primare: *Neclintita luptă și sfânta unire a celor credincioși*, cum atât de frumos spun faptele apostolilor: „Și rugându-se ei... s'au umplut toți de Duh Sfânt și grăiau cuvântul lui Dumnezeu cu îndrăznire, iar inima și sufletul mulțimii celor ce au crezut erau una“.

Ei erau puternici și uniți în focul dragostei lui Isus. Nu erau mulți, n'aveau zidiri de piatră și nicio putere din lume nu-i sprijinea; își făceau rugăciuni obștești sub vâlul nopții, în locuri retrase, în peșteri, prigoani la tot pasul de iudei și păgâni, de împărați și filosofi.

Prigoana s'a deslănțuit nemiloasă asupra lor. Au fost aruncați în temniță, biciuiți și li s'a poruncit să tacă. „Judecați dacă este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm de voi mai mult decât de Dumnezeu“, le-au răspuns cu tărie apostolii.

Dar prigoana pentru biserică este câștig. Slava bisericii sunt mii de martiri, „mărturie de foc ale harului, care a lucrat asupra lor ca lumina soarelui asupra firii“.

Prăsnim astăzi Pogorirea Duhului Sfânt. Gândul nostru se oprește tocmai în zilele de luptă, unire și biruință ale veacurilor primare.

Cât de mărețe au fost! Toate puterile iadului și uneltrile lui meșteșugite au fost biruite!

Astăzi și noi suntem „slabi în singurătatea noastră plină de groază“ și fără de pace în ura și nepăsarea noastră față de sfințele altare.

Care dintre noi mai mărturisește pe Hristos Domnul cu atâta tărie, ca primii creștini? Nimeni, căci ne ținem de vorbe goale și de lupte zadarnice!

Să ne rugăm și noi Domnului ca Duhul Sfânt să se sălășluiească în noi, pentru ca să nu ne înspăimântăm și prăbușim în furtuna veacului de acum, ci îmbrăcați în zalele de aur ale harului ceresc să luptăm cu tărie pentru pacea creștină și unirea în numele lui Isus Hristos, Domnul nostru.

Pr. Ioan Scurtu.

Medicul NOSTRU

Insoalația

de Dr. Valeriu Sflinghe

Prin insolație înțelegem o stare morbidă (bolnăvicioasă) produsă prin acțiunea razelor soarelui asupra corpului omului și cu deosebire asupra capului.

În lunile călduroase de vară, când țărani și muncitorii stau la muncă toată ziua în bătaia soarelui, sau când soldații fac exerciții, marșuri lungi pe călduri tropicale, sau când oricine este expus prin felul ocupației lui să rămână mult timp expus la razele soarelui pe timp de vară călduroasă, poate fi victima acestui accident al insolației.

În ce constă acest accident? În cazul cel mai ușor te pomenești cu o durere de cap mai mult sau mai puțin intensă, care ține mai multe zile, greață și vărsături. Pielea feței este arsă, pârliță, roșie ca racul fiert, uneori ustură și se produc bășici.

În cazurile mai grave avem toate semnele unei congestii cerebrale și anume: o sete arzătoare, o trebuință deasă de a urina, o slăbiciune în picioare, dureri grozave de cap, amețeli, o stare de oboseală generală în tot corpul, respirația greoaie, fața se congestionează (se înroșește și se umflă), apare spumă în gură și încet-încet ne apropiem de asfixie (neputința de a respira).

O formă și mai gravă este aceea când omul cade la pământ ca trăznit, pierzându-și cunoștința, cade în așa numita comă, un somn letargic, cu pupile dilatate, plin de sudoare, pulsul foarte accelerat (150 pe minut) temperatura foarte ridicată până la 41°-42°, convulsii, vărsături și aiureli (delir).

Durata insolației este variabilă, în cazurile ușoare de 2-3 zile, alteori ține 8-15 zile și apoi se vindecă, iar în cazurile grave, odată căzut în comă, nu-și mai revine și bolnavul moare.

Ceea ce agravează mult acest accident este alcoolismul sau vreo boală de inimă de care suferă cel atins de insolație.

Tratament: În cazurile ușoare se va îndepărta bolnavul din fața soarelui, va fi dus la umbră, într'un loc cu aer proaspăt și rece, îl vom desbrăca, îi

turnăm apă rece pe corp și mai ales pe cap și pe față, și-i punem cărpe reci sau gheață la cap.

În cazurile grave, pe lângă măsurile de mai sus, se vor face fricțiuni cu apă rece pe tot corpul, respirație artificială, tracțiuni ritmice ale limbii, injecții cu întăritoare ale inimii cum este: cafeina, uleiul camforat, etc., iar în ultimă instanță și sângerare (lăsăm să curgă sânge din o vână dela antebraț).

Cel mai cuminte lucru este însă să evităm insolația, care, cum am arătat, poate fi mortală. Aproape în fiecare an, vara, citim prin ziare că în cutare țară sau localitate din cauza căldurilor mari s'au înregistrat multe cazuri de insolație, printre care unele mortale.

La insolație contribuie mult și îmbrăcămintea nepotrivită, așa la unii dintre țărani noștri căciula și cojocul purtat în toată verii, la orașeni hainele groase, de culoare închisă și prea strâmte, cravata prea strânsă, care împiedică circulația aerului și prin urmare evaporarea ușoară a sudorii. De asemenea contribuie marșurile militarilor în coloane prea strânse, apoi fuga, alergările, eforturile prea mari în bătaia soarelui, alcoolismul.

Pentru a preîntâmpina deci insolația ne vom îmbrăca potrivit sezonului și căldurii, adică cu haine de culoare deschisă, largi, subțiri, pălărie de paie, pentru ca să circule aerul în jurul capului. Dacă ne este prea cald și sete vom bea din când în când câte puțină apă rece și alte băuturi tonice, fără să fie excitante ca: ceaiul, cafea.

Vom avea grijă să nu fim constipați, această stare contribuind la producerea insolației.

Vom evita muncile, eforturile prea grele și îndelungate pe timp de vară cu soare prea arzător.

Ne vom feri de a face marșuri lungi în bătaia soarelui cu capul gol, mai ales când ești și chel.

Toate măsurile de mai sus vor fi respectate cu deosebire de cei care sufer de inimă, la ei insolația putând fi mortală.

muncă, nu de cultură, și prin altele vor urma, Conducătorul Statului arătat care sunt aceste căi.

Pentru toate aceste măsuri, care tind la ridicarea economică a țărani și e necesară însă o înțelegere totală reală a situației. Reprezentantii celor două categorii de proprietăți, mare și mică n'ar trebui să tulbure spiritele prin încercarea de a impune puncte de vedere propriu într'un domeniu de nu-i privește.

Făcând abstracție de imperativul social care a determinat reforma agrară, aceasta nici un raport economic n'ar fi produs atâtea neajunsuri, dacă două decenii de război nu s'ar fi omis să se facă petru mica proprietate ceea ce abia acum se începe prin politica de înzestrare cu credit și inventar a țărănimii.

Proprietatea țărănească poate trăi prin ea însăși, fără a fi nevoie să se asocieze în vederea exploatarei în comun. Scepticii să facă o călătorie pe teren în județele de Vest ale țării și se vor convinge despre aceasta. Majoritatea gospodăriilor țărănești de aici produc pe ha. cel puțin atât cât marea proprietate de pretutindeni. Afară de aceasta mai prezintă și anumite avantagii de superioritate datorite policulturii.

De sigur, pentru a se putea aduce întreaga agricultură în această stare și a o ridica la nivelul celei apusene sunt încă multe de făcut. Dar nu ceea ce cer adepții marilor culturi cu ori ce preț!

Noi propunem o primire sinceră și nu o sabotare a măsurilor luate de conducerea statului!

Georghe Rusu

Aur și argint în Turcia

În Turcia s'au descoperit în ultimul timp zăcăminte de metale prețioase. După constatările institutului de cercetare minieră din Ankara, pot fi obținute anual din zăcămintele din muntele Bolgor în Taurus circa 500 kg de aur și 12.500 kg de argint curat. Exploatarea zăcămintelor însă nu poate începută imediat, deoarece actualmente mai lipsesc unele tehnice și mașinile necesare.

Noi contribuții

la cunoașterea vieții și activității lui VISARION ROMAN, corespondențe cu Gh. Barițiu și Iosif Hodoș de V. NETEA

În editura „Revistei Economice“ din Sibiu a apărut zilele acestea un studiu de reală valoare documentară, datorit tinărului scriitor și publicist Vasile Netea.

Imi face mare plăcere întâlnirea tot mai deasă cu acest viguros și bine documentat compatriot, de a cărui nume se leagă și până acum o serie întreagă de cercetări care l-au fixat la un loc de cinstite între zeloșii cercetători din ultimii ani.

Chestiunile puse de d-sa, prin bogăția materialului documentar, a simțului de discernământ și critic, îl deosebesc și ridică mult peste bibliografia obișnuită. Problemele cercetate interesează prin complicațiile chestiunilor ce le atinge și ale căror perspective îl atrag spre noi câmpuri de cercetări. Neastâmpărat și împins de o nobilă curiozitate științifică d-l Netea reușește să procure permanent noi satisfacții spirituale cititorilor săi.

Lucrarea de față — deși este numai un fragment dintr'o lucrare sub tipar — merită titlul de *Noi contribuții*, la cunoașterea vieții economice românești transilvane, temelia de rezistență și reazim a luptelor politice dinaintea de trecutul război mondial.

Lucrarea va trezi și unele susceptibilități, dar ea va interesa totuși pe toți cei ce voiesc să cunoască din înseși scrisorile creatorilor trecutului nostru transilvan, cele mai sbuciumate și mai rodnice pagini ale felului de organizare și de luptă economică și politică românească.

I. Urcanu

Obștii de muncă, nu de cultură

Cele mai bune legi sau dispoziții pot avea urmări rele, dacă sunt greșit interpretate și aplicate. Confirmarea acestui adevăr ne-o oferă sute de exemple.

Un caz tipic îl avem, în această privință, în chestiunea obștilor de „muncă“, socotite de Coducătorul Statului de o utilitate excepțională în starea în care a găsit agricultura românească.

În adevăr, lipsa de inventar și fărâmițarea întinsă a proprietății țărănești pune producția noastră agricolă în fața unei dificile perspective, fără o intervenție rapidă și de ansamblu.

În cadrul acestei intervenții, pentru a veni în ajutorul celor mici, ca să-și poată lucra pământul, d-l Mareșal Antonescu a luat o dispoziție în sensul, că oferă gratuit unelte și mașini agricole tuturor acelor, care se vor constitui în obștii în acest scop.

Era o măsură de largă înțelegere a momentului, în vederea aprovizionării micilor agricultori cu un inventar modern prin punerea la contribuție a spiritului de asociație, dar fără nicio intențiune de a impieta asupra caracterului individualist al exploatarea noastre agricole.

S'au găsit însă imediat oameni, care așa se vede n'au învățat nimic

din tragedia „chestiei“ noastre agrare prelungită la infinit, și, răstălmăcind cuvintele Conducătorului Statului, au socotit, că a sosit momentul, ca prin mijlocirea unor obștii de „cultură“ să se procedeze la regruparea parcelelor țărănești și desființând răzoarele să se reconstitue marile culturi, pretinzând, că aceasta ar fi salvarea agriculturii noastre. O anumită literatură a continuat apoi să desvolte în amănunt această teorie.

Nimic nu putea însă să compromită mai mult o idee atât de generoasă, ca o asemenea tentativă de a reinvia vechiul nostru sistem agrar și încă sub semnele colectivismului patronat de un regim, la desființarea căruia națiunea română colaborează cu atâtea sacrificii.

Stăpânirea individualistă a pământului este așa de mult înrădăcinată în concepția țăranelor asupra proprietății și folosinței ei, încât soluția propusă ar zădărnici orice posibilitate de progres, prin lipsa elanului necesar ori cărei acțiuni de mișcare a maselor. Sunt alte căi pentru ridicarea agriculturii, decât obștii de „cultură“, care să realizeze aratul „de-a-curmezișul“!

Prin crearea unui credit agricol suficient și ușor accesibil, prin grija de utillarea inventarului, prin obștii de

A v i z

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 26 Mai 1942, ora 10, Cercul de Recrutare Brașov va ține licitație publică pentru aprovizionarea cu 650 vagoane lemne de foc necesare familiilor ofițerilor, subofițerilor și funcționarilor civili ai armatei.

Licitarea se va ține în conformitate cu prevederile L. C. P. regulamentul de funcționare al O. C. L. și normele generale de ținerea licitației, publicate în M. O. Nr. 127/1931.

Odată cu ofertele concurenții vor depune și garanția de 5% legală din valoarea furniturii, în recipisa de depuneri a Casei de Depuneri și consemnațiuni.

Licitatorii pot oferta atât pentru cantitatea întreagă sau la rigoare pentru cantitatea ce dispun.

Caietul de sarcini se poate vedea în orice zi la Serv. Aprovizionării al Cercului între orele 11—13.

Comand. Cerc. Recrutare Brașov

Ofițer cu Aprovizionarea
Plot. Major M. Păun.

Primăria Municipiului Brașov

No. 14807/1942

Serv. Financiar și
Bir. Aprovizionării

Publicațiune

pentru d-nii proprietari de case — care au distribuit cartele evreilor — chiriași.

În conformitate cu dispozițiunile primite dela Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării, Nr. 2223/1942 toți proprietarii și administratorii de imobile cu chiriași evrei sunt obligați, a bara cu linie transversală toate bonurile cuprinse în cartelele pe care le-au eliberat chiriașilor evrei, cu o singură linie groasă transversală.

Este necesară, obligatorie și imediat executorie această măsură pe care, proprietarii, pe a lor răspundere sunt obligați a o executa de îndată, trăgând o linie transversală pe fiecare bon al cartelelor predate evreilor chiriași la imobilele lor.

Controlul executării acestei măsuri se va face de organele Primăriei, după data de 30 Mai 1942, în care scop ținem să atragem atențiunea proprietarilor de case asupra consecințelor ce ar putea rezulta, în cazul neexecutării imediate a acestor măsuri.

Brașov, la 19 Mai 1942.

Primar, Secretar general,

Dr. N. G. V. Gologan Dr. V. Voicu.

ROMÂNIA

Județul Brașov. — Plasa Bod
Primăria comunei Prejmer

No. 1471/1942

Publicație de licitație

Primăria comunei Prejmer, Jud. Brașov, arendează în ziua de 8 Iunie a. c., ora 10 a. m., în localul primăriei comunale, localul de cârciumă proprietatea comunei, situat în comuna Intorsura Buzăului, numit „Cârciuma de platră”.

Localul se arendează fără brevet de beuturi spirtoase, arendașul putând a-și procura sau muta în local brevet propriu sau deschide prăvălie.

Termenul de arendare este de 3 ani, dela data arendării.

Prețul dela care se poate licita este de 30.000 lei anual.

Ofertanții vor depune odată cu oferta închisă și sigilată și garanția provizorie de 5% din prețul oferit.

Garanția definitivă este de 10% din prețul oferit.

Caietul de sarcini și condițiunile de licitație se pot vedea la primăria comunală în orele de serviciu.

Condițiunile art. 88—110 din L. C. P. și normele generale pentru ținerea licitațiilor publice se vor respecta întocmai.

În cazul că la prima licitație nu s'ar prezenta concurenți în ziua de 18 Iunie se va ține a doua licitație.

Prejmer, la 11 Mai 1942.

p. Primar, Notar,
Gh. Untaru. Aurel Dogariu.

— Dece ești îngândurat?
— Am uitat să-mi iau lozul de Cl. II a., și trebuie să plătesc pe 2 clase deodată.
— Păi s'a spus la radio că și la clasa II-a poți intra în joc tot cu 300 Lei.
— Ce vorbești?... Bine că mi-ai spus, mă duc imediat la colectură.

TRAGEREA CLASEI A 2-A LA 29 și 30 MAI 1942

LOTERIA DE STAT PE CLASE

DE PESTE 100 ANI

PELINUL MOT

INTRECE TOT

Vama-Buzăului**Sărbătorirea zilei Eroilor**

Ziua Înălțării Domnului și a Comemorării eroilor neamului s'a desfășurat în comuna noastră cu un fast deosebit.

După oficierea slujbei religioase din biserică, participanții s'au încolonat pentru procesiune la mormântul Eroului. Elevii celor trei școli, premilitarii și autoritățile în fruntea sătenilor, ajuși la destinație au luat în ordine desăvârșită formația în careu.

S'a oficiat de către preotul paroh un parastas în memoria Eroilor Martiri. Au luat apoi cuvântul, Dl. inv. Gh. I. Chivereanu comandantul subcentrului P. P., care în cuvinte alese, a preamărit jertfele aduse pe altarul patriei de către ziditorii țării românești — Eroii Martiri.

Întreaga asistență, în genunchi a păstrat un minut de reculegere. S'a cântat „Imnul Eroilor”.

Programul desfășurat și executat de elevi și premilitari a fost închinat în întregime memoriei Eroilor. Mormântul a fost acoperit cu jerbe și coroane de flori.

Această mare sărbătoare, acum când ne aflăm în lupte crâncene, a dat prilej tineretului din comună să-și cultive sentimentul de recunoștință preamărind memoria „Celor care încă trăesc”.

C. I. G.

Județul Brașov. — Plasa Hărman
Primăria Araci

Nr. 1114/1942.

Publicațiune

Primăria Araci vinde prin licitație publică orală, în ziua de 5 Iunie 1942, orele 10 a. m., 2 tauri „Simental” și 2 vieri „Edel German”, selecționați.

Prețul dela care va începe licitația este de Lei 50 per kgr. la tauri și Lei 100 la vieri, în viață.

Licitarea se va ține în conformitate cu disp. art. 88—110 din L. C. P.

Dacă licitația nu va avea rezultat, se va ține o a doua licitație în ziua de 16 Iunie 1942.

Araci, la 13 Mai 1942.

Primar: V. Rafiroiu.

Notar: Al. Meisa.

Tipografia „ASTRA” Brașov
caută

2 mașini de cules Linotyp

Cinema „Astra”

De la 21 Mai

LENY MARENBACH
HANS SÖHNKER

într'o realizare excepțională după celebra piesă de teatru a lui EBERHARD FOERSTER „FRAU NACH MASS”

Hoața de Nevastă mea

Dragoste de artiști pe ecran

Cu: FRITZ ODEMAR

HILDE HILDEBRAN

Regia: HELMUT KÄUTNER

Muzica: NORBERT SCHULTZE

INGINER GRIGORE V. Z. RUSU

Birou de studii și construcții. Lucrări publice.

Execută orice fel de lucrări de construcții

Telefon 39 00 BRAȘOV

Adânc îndurerată familia Nicolae Lepedeanu aduce la cunoștință rudelor, prietenilor și cunoscuților, încetarea din viață a iubitului lor

Nicolae Lepedeanu

învățător-pensionar

în vârstă de 74 ani, decedat în ziua de 19 Mai a. c. În mormântarea a avut loc Joi 21 Mai 1942 în cimitirul Bisericii ortodoxe din com. Baci-Brașov.

Odihnească în pace!

Informațiuni

Abonamente de sprijin

Dr. Tiberiu Spârchez, Buc. Lei 1000
Ing. Const. Măzgăreanu, Buc. 600
Ovidiu Gritta, Turda 500
Grig. C. Popescu, avocat, Buc. 500
Creditul Funciar Urban, Buc. 1000
Dr. Eug. Nicoară, dir. spit.
Mârzescu, Brașov 500

*

† Micu Marin Spiroiu

Un vechiu colaborator al gazetei noastre și fratele d-lui căpitan A. Marin a decedat zilele trecute în București.

Luăm parte la durerea familiei și trimitem și pe această cale confratelului de redacție toate regretele noastre.

*

Pentru corespondenții noștri

Fac bun serviciu cititorilor noștri prietenii și corespondenții care ne trimit note informative și corespondențe ocazionale din satul și ținutul lor.

Rugăm însă pe toți acești prieteni să ne trimită *imediat* aceste note și nu după 7-8 zile când pierzându-și actualitatea, multe nu se mai pot publica.

*

Un arhitect german construiește mausoleul pentru Kemal Atatürk

La concursul pentru construcția unui mauzeu pentru Kemal Atatürk proiectul unui arhitect german, profesorul Johannes Kruger, a obținut premiul I.

Festivalul lic. comerciale

Deși au trecut câteva zile, publicul brașovean este încă sub puternica impresie a festivalului din 17 Mai aranjat de către elevii liceului comercial de băieți „A. Bârseanu” în colaborare cu elevii liceului com. de fete.

Un program întocmit conform cerințelor timpurilor ce le trăiește din plin întregul neam. Poate și simpla afișare a acestui program a atras un public neobișnuit de numeros, iar executarea lui precisă și ineseptionabilă din toate punctele de vedere a ținut acest public numeros locului și l-a făcut să-l urmărească până la orele 1^{1/2} cu vie atențiune.

Cuvântarea elevului *Tânțu Tr.* a pus în vibrare inimile din primele clipe. Declamările interpretate cu tot sentimentul tineresc de către *Sanda Ionescu* (VI) „*Oltul*”, *Oct. Rădulescu* (VII) „*La Tisa*” și *Val. Moldovanu* (VII) „*Ardealul*” au fost subliniate prin intreruperi dese și aplauze furtunoase.

Corurile mixte ale celor două licee, ca și corurile separate ale fetelor și ale băieților au fost gustate cu multă plăcere.

D-na profesoară *Elena Ionescu* a fost viu aplaudată pentru disciplina și promptitudinea corurilor, ca și d-l *W. Kubat* pentru orhestră. Dansurile de grație, „*Alunelul oltenesc*” și „*Ca la ușa cortului*”, au adus însuflețite aplauze d-nei prof. *Mihaela Frimu*.

Deși aproape 1^{1/2}, drama istorică „*Se face ziuă*” pregătită cu grijă și interpretată cu simțul și transportarea debutanților în atmosfera zilelor de grele suferințe, a stors lacrimi în nenumărate rânduri din ochii asistenței.

S'au achitat strălucit de rolurile lor: *Eleva Angela Cociașu* cl. VIII și elevii: *Bărbuc, Moldovanu și Rădulescu* din cl. VII. Bine au fost și elevele *Ana Moldovanu* (VIII), *El. Urzică* (VI), și elevul *Șuraru* (VII), ca și întreg ansamblul de țărani. Dirijarea festivalului a avut-o prof. *I. Bozdog*.

Se cuvine laudă și recunoștință d-lui *Dragoș Navrea* directorul lic. de băieți și d-șoarei directoare *Maria Cârstea* pentru ținuta și debutul frumos al școlilor.

Beneficiul material de Lei s'a vărsat Fondului de Patronaj al Municipiului.

Cronica Războiului

Ziua judecății

Pe măsură ce firea se deșteaptă, s'a trezit dintr'o lungă amortire forța care va trebui să sdrobească cea mai ușoară falfăire a duhurilor rele care au dormit vreme de două zeci de ani în Rusia țarilor pravoslavnici. A fost prea mare amenințarea și prea cumplite suferințele de până acum, pentru ca soldații războiului sfânt să nu pășească cu hotărîre pe drumul care duce spre o lume mai bună. Și această hotărîre este marcată de avântul cu care armatele române și germane au pornit spre zecile de divizii bolșevice, masate la Kerci, le-au sdrobit și au infipt pentru totdeauna steagul lumii civilizate pe toată lungimea ținuturilor de unde aveau să pornească valurile de ură și de răzbunare bolșevică. Zădarnice sunt strădaniile anumitor posturi de radio de a arăta altcum adevărata situație. Certitudinea într'un viitor mai bun a pus stăpânire deplină asupra armatelor și națiunilor, iar din înțeleștarea de astăzi numai seninul unei păci durabile și drepte va fi refluxul vieții viitoare a popoarelor europene.

Iată pentru ce de-a-lungul vremii nici odată neamul nu a fost îngenunchiat în mândria și speranța lui. Suntem purtătorii

unui cumplit războiu, dar vom fi în timp de pace purtătorii ordinii pe care noi vom restabili-o nu cu ură și răzbunare ci cu dreptul impus de forța neamului nostru chemat să vegheze la normala dezvoltare a vieții popoarelor din bazinul dunărean. Se va zice, poate, că nu e acum momentul să primim peste culmea viitorului. Dar oare fără să avem în suflet imaginea sfântă a victoriei care constituie singurul avânt spre urcușul strădaniilor de acum, vom putea păstra aceeași forță a trupului și aceeași limpezime a gândului?

Acesta este înaltul înțeles al manifestărilor românești din ultima vreme și numai acesta este sensul cuvintelor calde de îmbărbătare și încredere pe care conducătorii de astăzi ai destinului neamului ni le strecoară în suflete pentru a le oțeli.

Când ne-am avântat în luptă n'am pus condiții pentru că ele depindeau, așa precum depind și astăzi de puterea de sacrificiu și de eroismul nației întregi. Pe front și la vetre, aceeași atitudine. Cu fața spre icoane și cu brațul încredinat așteptăm ziua cea mare a judecății când popor după popor va păși spre altarul dreptății pentru a sorbi din cupa mântuirii balsamul durerilor pentru totdeauna alungate...

Victorie deplină la strâmtoarea Kerci

Trupele române și germane de sub comanda generalului Mannstein, după ce au continuat urmărirea inamicului învins, au ajuns la strâmtoarea Kerci pe întreaga ei lungime.

Ultimele capete de pod puternic fortificate și situate de ambele părți ale orașului Kerci au fost luate cu asalt după o rezistență disperată a trupelor bolșevice.

Bătălia de atacuri și de urmărire, ce s'a terminat, se încheie astfel prin nimicirea a trei armate sovietice cu 17 divizii de infanterie, trei brigăzi de artilerie, două divizii de cavalerie și patru brigăzi blindate.

Ofensiva germană din sectorul Harkov

După dezastrul armatelor bolșevice din sectorul Kerci, mareșalul Timoșenco, după un plan strategic bine conceput dar care s'a dovedit imposibil de realizat, a început o puternică ofensivă în sectorul Harkov. După ultimele știri, bătălia din acest sector dintre armatele cuirasate a durat patru zile și a fost cea mai puternică acțiune sovietică din câte au fost întreprinse până acum în sectorul de sud al frontului. Ambii adversari au folosit în luptă mijloacele cele mai perfecționate de care dispun și felul în care s'a terminat bătălia a verificat nu numai posibilitățile tactice ale fiecăruia dar mai ales valoarea strategică a noilor arme. Se subliniază de asemenea că ofensiva mareșalului Timoșenco, pregătită în decurs de cinci săptămâni, a fost începută într'un moment când pozițiile germane se pregăteau la rândul lor să treacă, dela defensivă impusă de iarnă, la ofensivă. Victoria trupelor germane a dovedit că lor nu le trebuie prea mult timp pentru a modifica radical organizarea liniilor și pentru a face față atacurilor. Operațiunea dela Harkov este deci a doua întreprinsă în primăvara aceasta, după cea dela Kerci, și tot odată a doua mare înfrângere bolșevică.

În afara marilor pierderi de sânge și de vieți inamicul a lăsat în mâinile armatelor victorioase o imensă pradă de războiu, care fusese adusă pentru a nimici forțele române și germane.

În fuga lor nebună, numai resturi de armate au putut să treacă celălalt mal al strâmtoării.

În afară de pierderile de materiale ale trupelor pedestre, inamicul a pierdut în luptă 323 avioane, iar în apele peninsulei au fost scufundate 16 vase cu o deplasare totală de 13.600 tone, un vas culegător de mine și 21 de vase de serviciu de coastă. Alte vase de tonaj mijlociu au fost serios avariate.

Raționamentul după care trupele mareșalului Timoșenco au început ofensiva de mare amploare în sectorul Harkov, a fost, ca să oblige comandamentul german să aglomereze în acel sector trupe din rezervele destinate operațiunilor de primăvară sau din alte zone ale frontului de sud. A fost o surpriză mare pentru mareșalul bolșevic, care s'a convins că la Harkov se găseau efective suficiente, care n'ar fi întârziat să intre în luptă dacă ar fi foste nevoie. Acum, după înfrângere, armatele mareșalului Timoșenco cunosc contraofensiva viguroasă a trupelor aliate de sub comanda mareșalului von Bock, contra ofensivă care poate să însemne prelușul mării ofensive pentru nimicirea forțelor staliniste. Ținem să precizăm că în această contra ofensivă germană forțele mareșalului von Bock dispun de un număr considerabil de elemente blindate precum și foarte multe avioane de construcție nouă. Din pricina întenselor bombardamente ale artileriei și aviației terenul pe care se desfășoară are un aspect vulcanic. Lupta principală se dă tot în interiorul zonei fortificate dela Estul orașului, între cursul superior al Donețului și linia ferată Harkov—Bjelgorod.

de **Mardare Mateescu**

Știut este că după nimicirea forțelor bolșevice la Kerci, oficiile de propagandă inamice au urmărit să pună pe al doilea plan această victorie și să scoată în relief evenimentele dela Harkov care se prezentau la început favorabile bolșevicilor. După al doilea dezastru au încetat de a mai aduce osanale trupelor de sub comanda mareșalului Timoșenco, dar bine înțeles, nu pun în adevărata lumină situația din acest sector al frontului.

În afară de pierderile din cele două bătălii, bolșevicii au avut de suferit și de pe urma unei înaintări locale în sectorul frontului dela Sud-Est de *Erelt*, de unde apoi au fost respinși dincolo de pozițiile inițiale. În timpul acestei lupte, mai multe batalioane inamice au fost nimicite, fiindu-le smulși și o poziție importantă aflată pe înălțimi.

În sectorul central al frontului, șase trenuri de marfă încărcate au primit lovituri directe care le-au nimicit. Aviația a atacat razant coloane de vehicule și tabere locale au fost atacate cu atât de mult succes încât un depozit de munițiuni a sărit în aer și un depozit de benzină a luat foc.

Sectorul de nord al frontului. Dezordini la Batum.

Avioane de luptă germane au distrus în sectorul de nord coloane de aprovizionare și au distrus complet 300 de vehicule de tot felul. Ele au distrus de asemenea un mare depozit de aprovizionare compus din 19 clădiri. Obiective importante au fost lovite, ca de pildă coloane de autocamioane împotmolite. La sud de lacul *Ilmen* avioane parcate pe un aerodrom de campanie au primit lovituri directe cu prilejul unor atacuri razante.

La toate aceste dezastre de ordin militar, trebuie să adăogăm perspectiva unor evenimente destul de turburi care au început prin revoltele din regiunea *Azerbaijan*. Călătorii care vin din această regiune descriu situația cu amănunte senzaționale, printre care și felul cum s'au produs câteva acte de sabotaj în regiunea petroliferă *Batum* și *Baku*.

Extremul Orient

Evenimentele de pe frontul Pacificului sunt și ele de o importanță deosebită și această importanță este scoasă de altfel în evidență de chiar desbaterile, cu privire la situația militară, în Camera Comunelor, dela care desbateri a lipsit d-l Churchill. A fost o atmosferă tumultuoasă în care d-l *Atlee* a încercat zădarnic să ia apărarea guvernului și să arunce o scuza care să-l apere de numeroasele greșeli strategice și tactice comise în Oceanul Pacific.

Guvernul britanic a recunoscut că *Anglia* și-a pierdut vechea ei putere navală, aeriană și terestră, dar speră că situația se va schimba în viitor... (tot factorul timp...).

În timp ce la *Londra* se discută, trupele japoneze, după ce au cucerit *Birmania*, continuă să înainteze spre provincia chineză *Yunan*, de-a-lungul drumului care urcă dela *Mandalay*.

La Vest de râul *Chindwin*, Japonezii au ajuns armata generalului *Alexander*, care se retrăgea de șase zile și au obligat-o să angajeze lupta la *Kalewa*, la 250 km. Nord-Vest de *Mandalay*. După ce au lăsat pe teren 10.000 de morți, trupele anglo-hinduse, printre care se găsesc câteva regimente de elită din armata indiană, au fost puse pe fugă și se retrag spre Nord.

Pe frontul maritim se pare că se vor petrece în curând evenimente importante, poate tot așa de importante ca și pe frontul împotriva bolșevicilor, punând în felul acesta într'o postură decisivă situația forțelor angajate în luptă.

Redactor responsabil
ION BOZDOG